

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Põhja-Sakala Vallavolikogu
pohja-sakala@pohja-sakala.ee

Meie 29.05.2026 nr 20-1/3755

Tähelepanu juhtimine

Lugupeetud Põhja-Sakala Vallavolikogu

Justiits- ja Digiministeeriumile edastati taotlus hinnata Põhja-Sakala Vallavolikogu 16.12.2025 otsuse nr 16 „Põhja-Sakala vallavanemale ja palgalistele vallavalitsuse liikmetele soodustuste määramine“ (edaspidi otsus nr 16) punkti 1.1 õiguspärasust ja kooskõla Põhja-Sakala Vallavolikogu 17.06.2021 [määrusega](#) nr 143 (edaspidi määrus nr 143) „Ametiautode ja isikliku sõiduauto ametisõitudeks kasutamise kord“.

Justiits- ja Digiministeerium teostab [Vabariigi Valitsuse seaduse](#) § 75³ lõike 1 alusel haldusjärelevalvet kohaliku omavalitsuse üksuste haldusaktide õiguspärasuse üle. VVS §-s 75³ sätestatud protestiga seonduvat reguleerib [halduskohtumenetluse seadustiku](#) (HKMS) 25. peatükk. HKMS § 6 lõike 1 kohaselt loetakse haldusaktiks haldusakt [haldusmenetluse seaduse](#) (HMS) § 51 tähenduses, haldusleping HMS § 95 tähenduses, samuti üksikjuhtumit reguleeriv halduse siseakt.

Ministeeriumi poolt teostatava järelevalve eelduseks on Vabariigi Valitsuse seaduse § 75³ lõikest 4 tulenevalt kohaliku omavalitsuse üksuse haldusakti õigusvastasus ja avaliku huvi rikkumine. Mõlemad tingimused peavad olema täidetud samaaegselt. Sõltumata sellest, kas tingimused on või ei ole täidetud, on Justiits- ja Digiministeeriumil kaalutusõigus küsimuses, kas järelevalvet alustada või mitte.

Määrusega nr 143 on volikogu määranud mh kindlaks hüvitise maksmise tingimused ja piirmäärad. Määruse § 1 kohaselt kuulub selle reguleerimisalasse ka vallavalitsus. [Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse](#) § 49 lõike 4 kohaselt kuulub ka vallavanem vallavalitsuse koosseisu. Määruse § 2 lõike 2 alusel, kasutatakse ametiautot ainult sõitudeks, mis on vajalikud teenistus- või tööülesannete täitmiseks (edaspidi ametisõidud). Vastava määruse alusel on Põhja-Sakala Vallavolikogu vastu võtnud otsuse nr 16, mille punkti 1.1 alusel on vallavanemal lubatud ametiautoga teha erasõite.

Eeltoodust tulenevalt ei ole otsuses nr 16 sätestatu kooskõlas määruses nr 143 sätestatuga. Juhul, kui määruse kohaselt on ametiautot lubatud kasutada vaid sõitudeks, mis on vajalikud teenistus- või tööülesannete täitmiseks, ei saa otsusega seda muuta ning lubada vallavanemal erandkorras kasutada ametiautot ka erasõitudeks. Volikogu ei saa otsusega ehk üksikaktiga muuta määrust ehk üldakti (vt HMS § 92).

Juhul, kui vallas soovitakse otsustada, et vallavanema ametiauto kasutamise õigust ei piirata üksnes ametisõitudega, siis on ametiauto antud segakasutusse (nii ameti- kui erasõidud). Seda tuleb lugeda [kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse](#) (KOKS) mõttes vallavanemale antud soodustuseks, mille määramine on KOKS § 22 lõike 1 punkti 19 järgi volikogu ainupädevuses. KOKS § 49 lõike 4² kohaselt ei või vallavanemale või linnapea suhtes rakendada selliseid soodustusi, mida volikogu ei ole otsustanud. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 7 lõike 1 kohaselt kuuluvad volikogu õigusaktide hulka ka määrused. Seega on volikogu liikmel õigus ka ise algatada eelnõu täpsustamaks määrust nr 143.

Omavalitsuse sisesuhete pinnalt tekkivate vaidluste lahendamine valdkonna eriseaduses ettenähtud võimaluste kaudu aitab kaasa volikogu liikmete vastutuse tunnetamisele ning oma rolli teadvustamisele kohaliku omavalitsuse kui terviku toimimises.

Avaldame lootust, et eelnevad selgitused olid Teile informatiivsed ning abiks edasiste tegevuste planeerimisel. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses sätestatu rakendamisega seonduvate küsimuste korral palume nõu saamiseks pöörduda Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi poole.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Victoria Tamme
nõunik

Victoria Tamme 53523094
victoria.tamme@justdigi.ee